

KAINA:

Metams 10 rb., pusmečiui 5 rb.
20 k., 3 mėnesiams 2 r. 70 kap.
1 mėnesiui 95 k.
UŽSIENIUOSE: metams 15 rb.,
pusmečiui 8 rb.,
3 mėnesiams (pusmečiui) 3 rb.,
1 mėnesiui 4 rb.
Adreso keitimas — 50 kap.
SKELBIMAI: Petičio elišė (4 skil-
tyje) prieš tekstą 90 k., po tekstą
40 kap.
Darbo ieškantiems: elišė 20 k.
Giminių ieškantiems: elišė po
teksto 20 k.

Lietuvių Balsas

REDAKCIJOS adresas: Vorone-
žas, Ostrogozskaja g-vė, namai
Murfke, but. kun J. Jasienko.
ADMINISTRACIJOS adrs:
Craço-Gymnazn ya., № 6, 2-ajis Dvora-
nų kaimas.
REDAKCIJA visais reikalais pri-
ima kasdien, be sekmadienio, nuo
9 v. iki 10 ryto ir nuo 7 v. iki 9
vakara.

Skyrimų numeris
20 kap.

Metai IV.

Voronežas, 1918 m., sausio 5 d.

№ 2 (189).

JAU METAS UŽSISAKYTI

„LIETUVIŲ BALSA“ 1918 metams.

KAINA kitiems ištisiems metams Rusuose 10 rub., pusė metų 5 rub. 20 kap., 3 mėnesiams 2 rub. 70 ar., 1 mėnesiui 1 rub. Užsieniuose metams 15 rub., pusė metų 8 rb., 3 mėnesiams 4 rub.

Skelbimų kaina: petito (smulkaus rašto) eilutė (dalinant puslapi į 4 skiltis) prieš tekstą 90 kap., po tekstą 40 kap. Darbo ieškantiems 20 kap., giminių ieškantiems 20 kap. Permainymas adreso 50 kap.

Adresas: gop. Воронежъ, Старо-Гуменная ул., домъ Вене-
витинова № 6.

Labai pabrangus peperiai, darbininkams ir kitoms išlaidoms dėl
lėšų stokos noromis nenoromis priversti esame tuo tarpu leisti laikraštį
tiksliai kartą savaitėje.

Kartu su prenumerata „Lietuvių Balso“ Redakcija priima ir sulig
nurodymo įduoda aukas įvairios kultūros ir švietimo reikalams, kaip
Lietuvių Vyriausią Tarybą, Meno Fondą, Lietuvių Moksleivių Ateitininkų
Susišelpimo Fondą ir kitiems.

JAU IŠEJO

„Liaudies Kalendorius“

1918 metams.

KAINA 60 kap.

Platinėjama nuleidžiama procentais.

Leidėjai: S. JACKEVIČIUS, M. STEIGVILA ir B. ve
Maksva, Srietėna, № 26.

Reikalaukite visur!

„Lietuvių Balsas“

atskiris numeris VORONŽE ga-
lima gauti šiose vietose:

1. M. Dvorianskaja, 21. Liet. Komitete —
pas Juozą Mulerskį.
2. B. Dvorianskaja — pas laikraštinių
prie pašto.
3. Sekmadienais prie bažnyčios.

jeju Aleksą Angarietį. Ką veiks tasai
kamisariatas, parodytas ateis.

Kariaujančių valstybių skaičius
praėjusiais metais dar daugiau pa-
dėjo. Neskaitant kitų smulkesnių val-
stybių daugiausiai reikšmės turi Jun-
ginių Amerikos Valsčių įsikūsimas į
karą. Nežiūrint to, tačiau į tai visos ka-
riaujančiosios valstybės tiek jau nu-
silpnėjo, tiek jau visiems įgriso karas,
jog rimtai pradeda jau galvoti, kaip
čia įsiai pabaigęs. Pirmuosius žings-
nius daro rusų balševikai, kreipdamies
į savo talkininkus ir kviesdami juos
pradėti su savo priešiniškais tautos
tarybais. Tiems nepaklausius dabar-
tinę rusų vyriausybę Lietuvos Brastose
padaro su Vokietijais, Austrais, Tur-
kais ir Bulgarijais tarpukari ir bando
atsikirti tarsi.

Ką duos mums 1918 metai, pama-
tysime. Gal dar ir nemaža teks mums
visa ko išskentėti ir pamatyti, bet ar
šiai ar taip atėjo jau karui galas, ir
veikiai galėsime grįžti į Lietuvą, kurią
mes trokštame matyti laisvą ir nepri-
klausomą.

K. S.

Voronežas, sausio 5 d. 1917 METAI.

Beveik kiekvienas mūsų, pradėda-
mas 1917 metams, manė, kad sekančius
Naujuosius Metus teks jau sutikti Lie-
tuvoje. Laimė, tačiau nulemė ką kita,
ir štai atėjo 1918 metai, o mes vis
dar tobesame svetiname krašte, dur-
tųjų siena atskirti nuo savo tėviškes.
Taigi ne pro šalį bus atsiminti visus
tuos atsitikimus, kuriuos teko mums
pergyventi perėjusiais metais. Pirmiau-
siai su didžiausiu pasigailėjimu turime
paminėti tuos visus draugus ir veikė-
jus, kurie pernai persikyrė su šiuo pa-
sauliu ir praradino tautos darbininkų
ciles. Mūsų laikraštis ir Tautos Pažan-
gos partija neteko vieno uoliausiųjų
darbininkų a. a. Juozo Kubiliaus, mi-
rusiojo kovo 4 d. Netekome mes ir
daugelio kitų, mirusių tai Lietuvoje
(a. a. Degilius), tai čia Rusuose (a. a.
praziv. Cepulis), tai žuvusių karo lau-
ke (a. a. gydytojas Vilubutas ir kiti).
Tiesie jiems, nesulaukusiems šviesinės
ateities — Laisvos nepriklausomos Lie-
tuvos — lengva žemėlė.

1917 metais mes čia Rusuose turė-
jome vartoti dvejopą darbą — vieni ki-
tus šelpiti ir lengvinti sunkių trenirinių
gyvenimą ir — iš antros pusės — kelti
balsą ir reikalauti savo kraštui tokio
sutarvymo, kuris jau pilnai pridera,
būtent laisvės ir nepriklausomybės. Dar
carizmo laikais, kada buvo draudžiami
įvairi susirinkimai ir susivajavimai,
mes įsisteigėme iš mūsų visuomenės
atstovų Tautos Tarybą — vyriausiąjį
organą, kuriam pavedėme tvarkyti mū-
sų politinį gyvenimą ir rūpintis mūsų
reikalais. Tokią Tautos Tarybą, įstei-
gtą dar vasario mėnesio pradžioje, mes
pavadinome Laikinaja, gerai numany-
dami, kad tikrąją Tautos Tarybą gali
išrinkti tik patys lietuviai demokrati-
ni balsavimu. Neilgai tečiau reikėjo
laukti tokios progos, ir kilusioji Ru-
sijos revoliucija davė mums progos
susaukti Petrapily gegužės m. Rusų
lietuvių trenirinių Seimą, kuris, tarp ko
kita, turėjo išrinkti ir Rusų lietuvių
vyriausiąją Tautos Tarybą. Didžiausiu
pasigailėjimu siuntėme į tą Seimą
savo atstovus ir nekantriai laukėme,
ką tasai Seimas mums išstas. Seimas
tečiau tesuaro išreikšti tik vieną, kad

ir visų svarbiausių, reikalavimą, būtent —
Laisvos ir nepriklausomos Lietuvos ir
išreikštas tai, naujai susidariusios par-
tijos „Santaros“ dėka suskilo į dvi
dalis. Mat nevisai dar mes buvome vi-
za apavastę, nepilnai vienas kito pe-
žinė, perdaug buvome įsiklausę į rusų
revoliucijos šauksmus ir todėl vieni
kitus nepilnai supratome. Taigi išsi-
skirstėme, neišsirinke sau Tautos Ta-
rybos.

Likosi tečiau dar antra mūsų tauti-
nė organizacija — Lietuvių Karininkų
Sąjunga. Toji Sąjunga, besirūpinan-
dama lietuvių pulkų kurimu, negalėjo
nesuprasti, jog mums lietuviams reika-
lingas toksai organas, kuris tvarkytų
mūsų gyvenimą. Nebepasitikėdama mū-
sų partijomis, ji kviečia visiems žino-
mus mūsų veikėjus — kalbininką J. Ja-
lonskį, gimnazijos direktorių P. Ma-
sioją ir daktarą Grinių ir pveda jiems
savo prityrimais parinkti būrelį žmo-
nių ir sukurti Rusų lietuvių Tautos
Tarybą, kas jau, kaip žinome, ir yra
padaryta, ir dabartinė Tautos Taryba
jau veikia.

Tokių pat maždaug kelių ejo ir tie
mūsų Tautos darbininkai, kurie yra
pasilikę Lietuvoje. Suspausti iš visu-
pusių, neturėdami nei savo spaudos
(„Liet. Aidas“ pradėjo eiti vos tik
rugsėjo m.) ir negalėdami vieni su ki-
tais, kaip reikiant susižinoti, jie vis
dėlto priverčia vokiečių valdžią — tie-
siems suaukti Vilniuje rugsėjo 18 — 22
d. Seimą, kuriame dalyvauja apie 220
įvairių Lietuvos kaimų atstovų, ir ku-
ris išsirenka iš 20 žmonių Lietuvos
Tarybą ir pveda ją Lietuvos reika-
lus. Vokiečiai, numanydami gerai, kad
tokią Tautos Tarybą rems visas kraš-
tas, priversti buvo ją pripažinti ir su-
jos reikalavimus skatinti, o tie vis
lietuvių reikalavimai išreikšti yra an-
trosios Lietuvių Konferencijos Stokhol-
me rezoliucijose, kuriose, trumpai ta-
riant, kalbama tiksliai apie laisvą, ne-
priklausomą, demokratiškai sutartą
Lietuvą. Tokią rezoliuciją priėmė Di-
džiosios Lietuvos, Rusų lietuvių ir Ame-
rikos Jungtinių Valsčių lietuvių atsto-
vai Stokholme spalio m. 18-20 d.
Tiek apie mūsų politinį gyvenimą.

Kultūros ir šelpimo darbas 1917
metais ejo maždaug tokių pat kelių,
kaip ir pirmiau. Skirtumas gal bus

tik tame, kad medžiaginis lietuvių tren-
irinių stovis buvo jau sunkesnis, sun-
čiau bebūdavo skiriami lietuvių įstai-
gos pinigai. Nežiūrint, tačiau, į tai
gyvuojanti prie C. L. Rulitros ir švie-
timo sekcija išleido nemažą naujų kny-
gų, daugiausiai skiriamų mūsų vaikams
vadovėlių.

Įvairios mūsų mokyklos gyvavo ir
1917 metais, jeigu gi kurios, dėl lėšų
stokos ir turėjo užsidaryti, tai užtat
įsteigtos yra ir naujos, kurių tarpe ne-
galima nepaminėti tokios įstaigos, kaip
Lietuvių mokytojų institutas Voroneže,
gyvuojas čia šaly dviejų gimnazijų ir
„Saulės“ kursų. Didžiojoje Lietuvoje
žmonės, kaip tenka girdėti, irgi stei-
gia mokyklų, daugiausiai pradeda-
mųjų, kurių prieštiga yra visame kra-
šte apie 2000. Sunkus medžiaginis
būvis vargu ar duoda toms mokykloms
plisti.

Palengvinti vargū vargti išrūpina-
buvo vadinamoji Lietuvių diena, kurią
paskelbė viso pasaulio katalikams Be-
nediktas XV ir gegužės 7 dieną įsakė
po visas pasaulio katalikų bažnyčias
rinkti užmintąjį Lietuvai aukas. Tos
aukos visur buvo renkamos ir siunčia-
mos Lietuvai.

Baigiami šią trumpą peržvalgą, ne-
galime nepaminėti svarbesnių atsitiki-
mų kituose kraštuose, nes, siaučiant
pasauliniam karui, tie atsitikimai tie-
sioginiu būdu atsidieja ir į mus. Pa-
skutinėmis vasario dienoms Rusuose
kilo revoliucija ir nuvirto senoji val-
džia drauge su caru. Susidarė nauja
laikinoji vyriausybė, kuri pasiskelbė
valdysianti kraštą iki Steigiamosios
Susrinkimo. Bet, sukile Rusai, neilgai
teisingė iš vieno darbuotis. Kraš-
tinis kairysis jų sparnas, vadinamieji
balševikai, ima kurstyti darbininkus ir
kareivius prieš laikinąją vyriausybę.
Netarkia ir suirute eina vis didyn ir
baigiasi tuo, kad laikinoji vyriausybė
spaliu mėnesio pabaigoje griuvo, ir vi-
šą valdžią į savo rankas paima Tautos
Kamisarai su Leninu ir Trockiū pri-
sakyje. Įsiviešpatavus balševikams, įvy-
ksta kaikiuriu atmainų ir mūsų tren-
irinių gyvenime. Tremtinių šelpima pa-
ima į savo rankas balševikai, be to
dar, jie sudaro naują kamisariatą lie-
tuvių reikalams, skirdami jo kamis-
riom Kapsuką Mickevičių ir jo pade-
-

„Brolių“ apetitai.

Lenkų laikraštis „Gazeta Polska“
gruodžio 13 (25) d. № 284 įžangine-
mą straipsnį kalbama apie lenkų val-
stybės atstatymą. Kalbant apie sa-
vo valstybės žemes, neišskiriami nei
Galicijos galindai (ukrainiečiai), nei
Lietuva. Gi su galindų ir lietuvių rei-
kalavimais ne daug vargo turėsia, nes
jų tautų reikalavimai daromos kitųys
laikoma, žinoma, neteisėtomis ir antra-
eilem, užtat ir lengvai pašalinamo mis.
Kaip gi jos bus salinamos? Tame pa-
čiame numery telegramai iš Kopenha-
gos pranešama apie pašnekesį Kucha-
rzwski o su Kühnmann u, kuriuo remian-
tis tikimasi visą (lenkų) valstybę pra-
plėsti ligi dabartinės Rusų apkasų ci-
lytuoje. Tai banoma, žinoma, kumsties
jėga padaryti. Bet to neužtenka. Jie
jau turi prisiruosę medžiagos (nau jo
valdžia Varšuvoj tai padariusi) parody-
ti pasauliui savo imperializmo (valdyti
gobsmo) teisėtumą. Šiebuliai mūsų
laikų! Tikrą tikriausiosios tautinės Lie-
tuvių žemės korespondenciją jau pa-
vadinamos yra tik „vadinamosios lie-
tuvių teritorijos“. Ar tos „mokslinės“
medžiagos rinkėjai iš tikrųjų siaura-
pročiai budami „savo mokslu“ tiki ar
jie... didieji „mokslininkai“ apgavikai.
Ir koks pasakymas, koks budis, koks
įsitikinimas: lietuviai — lenkas, galindas —
lenkas, o vokiečiai —... argi irgi len-
kas, — bangu pasakytų, as bent nedrįs-
tu, nes, norint lenkams ir aišku, jog
Lietuva tai Lenkai, tai kad ir vokiečiai
yr lenkas, jiems gal ne taip bus aišku,
užtat ir bijau tvirtinti. Bet tegu jie
patys sakos: „Prizapszczaję że wscho-
dnia granica Polski będzie szła wzdłuż
obecnego frontu wojennego. Dla wy-
jasnienia kwestji polsko-litewskiej rząd
polski zgromadził obszerny materiał
naukowy i statystyczny dla uzasadnie-
nia praw Polski do t. zw. terytorjów
litewskich“). Vadinasi: Perat imundus,
vivat Polonia (težnieje pasaulis, kad tik
gyvuotu Lenkai). Taigi broliai lietuviai
išskūmės, — „brolių“ lenkai rūpinasi

*) Lenkų lietuvių klausimui nuspresti, Lenkų
žemės vyriausybė surinko daugybę mokslo ir sta-
tistikos medžiagos, kuria rodo, jog Lenkai turi teis-
es imti vadinamąsias Lietuvos (senovės Lietuvos
kunigaikštystės) žemes.

mumis! Reikia tikėtis, mūsų Vyriausioji Taryba padarysianti kas darytina mūsų sąlygose. Visų pirma turipasisiekti visam pasauliui ir Lietuvos reikalus kelti. Kitaip kitataučiai ligšiol dar mažai lietuvių dalykus tenusimam lengvai įsitikins „tikromis“ lenkų informacijomis.

St. Leonas Bistras.

Lietuvos Taryba ir kaimo gyventojai.

Lietuviai kaimiečiai nemanantys laukę sugrįžtant iš Vilniaus Konferencijos narių, sugrįžusius kvosė ir tebekvošiai įvairių įvairiausių klausimais. Ar jau aprinktas esąs Lietuvai karalius, ar gal jau dabar palengvėsiančios kiek gyvenimo sąlygos, ar veikiai pasibaigusios karas — tai pirmutiniai svarbiausieji klausimai. Paaikškinus, kad apie greitą karo galą sunku dar kas nors aiškiai tarti, bet pranešus, kad Lietuvos Taryba kiek galėdama rūpinis palengvinti dabartinį žmonių padėjumą Lietuvoje, o ypač rūpinis mūsų tėvynės ateitimi, kaimietis lieka visiškai patenkintas, ypačiai je tuomet, kada, jo spiriamas, stačiai pasakiai Lietuvą busiant savarankę.

Tokia tat Lietuvos kaimiečių daugumos, tariant, tikrųjų lietuvių nuomonė.

Koksai gi apas sulenkejusių?

Tie, kurie moka lietuviškai, džiaugiasi savo kalbos nepamirše, o tie, kurie nemoka, jau daug palankiau pradžioje žiūrėti į lietuvių mokyklas ir, rodosi, ši rudenį daugelis jų ims leisti savo vaikus mokyti lietuviškai.

Lenkai, kiek teko patirti, taip ir tą dalyką žinai: jie netiki Lietuvos, kaip ir Lenkų laimėsimas ateitis. Mūsų lenkai, kurių randasi vienais kitais po kaimus ir miestelius, apskritai yra ypatingų pažiūrų žmonės, be jokios vilties; daugelis jų berods netiki, kad ir šitas karas kada galėtų pasibaigti.

Amerikos lietuviai.

Nors Lietuvių emigracija į Ameriką nuo seniai prasidėjo ir šandien ten nemažas tautiečių skaičius susisipietęs yra, tačiau Europos lietuviai nedaug težino apie savo brolių gyvenimą ir nemoka apvertinti to, kas ten lietuvių būdas naudai padaryta. Daugeliui jų naujiena esti, kad ne tik Jungtinėse Valstybėse apsigyveno bent 750—850.000, bet kad dar randasi bent 10.000 mūsų brolių Argentinoje, ir šiaip užtikti galima vieną kitą šeimyną, atsidariusią Čilėje, Brazilijoje, Meksikoje, net Havajų salose (Honolulu mieste).

Ameriką primena mūsų kaimams tik tam tikros aplinkybės: viena, kada jau ni vyrukai ir mergaitės rengias į tolimą kelionę, palikdami gimtinę be tinkamų darbininkų; antra, kada išveičia atsiunčia namo laisikus, dažnai pasunkintus Amerikos doleriais; trečia, kada ateina iš ten knygos ir laikraščiai, „amerikietiška“ kalba spausdinti (taip sakoma su tam tikru paukštinimu), ir galiausiai, ketvirta, kada į ten keliaujanti pinigauti pasiuntiniai, kaip kun. Tumas su kun. Alsauskiu „Saulės“, d-ras Basanavičius su M. Yčū Liet. Mokslo Draugijos namams, nekalbant jau apie socialistų agratorius, kaip Baranauškas, Grigaitis 1906 m. ir k., pinigavusius tai socialistų agitacijai, tai tremtiniais arba kunigus ir jų atstovus, rinkliavus darbusius bažnyčioms Lietuvoje statyti ar joms papuošti ir t. t.

Nuostabu, kad lietuviai, tėvynėje taip labai mylėję žemę ir del jos dažnai bylinėjęsi, kada atkeliauja į Ameriką, tad ūkininkauti už jokių pinigų nenori, bet skverbias į miestus ieškodami darbo kur didelės darbuviestės. Todel tat ypačiai dideliuose miestuose ir randame lietuvių naujokius. Mėgsta lietuviai ir už jūrių marių vietas, kur randa žydų iš Lietuvos: žydais jie pa-

Kitokių vel pažiūrų Vilniaus lenkai, kurie čia dabar dažniau po kaimus pasirodo, ar tai maisto ieškodami ar kitokiems reikalais. Jie dažnai leidžia sau pasityčioti iš lietuvių. Girde jau vieną tat pasakojant:

— Į Lietuvį Konferenciją Vilniuje buvo kviesta pustinčio šimto žmonių, bet atvažiuo tikiai du šimtai, nes likusieji neturėjo kurpų.

Bet mūsų kaimiečiai šaltai atsakė.

— Nieko nuostabu, kad šiuo sunkmečiu ir šviesesnis sodietis gali neturėti kurpų. Bet aš netikiu, kad del tos priežasties kas būtų nevažiavęs. Juk tokiai kelienei galima autovo pasiskolinti arba ir basam nuvažiuoti. — Pagaliau, žinai, brolau, verčiau basam pavalgyti, negu apsiavusiam alkam. Gaila, kad blogų žmonių ir varg nepataisai!

Paskutinius žodžius tardamas, lietuvis kaimietis pasigailėdamas žvilgtelėjo į vargo prispaustąjį, bet dar „la nabruojantį“ žmogelį.

Toliau, ką gi sako guda?

— Kudy wicier hniec, tudy i ny hniemsia,—tai gudy atsakymas). Koks karalius juos valdys, toks tesie. Karščiausias kaimiečio gudo troškimas, tai kad tik greičiau pasibaigtų karas ir kad išliktų nuo revkizacijos jo kumelaitė ir kiti kas.

Teko man kalbėti ir su pora totorių:

— Mes tikimės, kad lietuvių valdžia mūsų neskaus, nes ir seniau mums Lietuvoje buvo gera, — tai totorių žodžiai.

Lieka žydai. Ju tėvynė visas pasaulis arba visai jos nėra. Jiems, matyti, nelabai rūpi Lietuvos reikalai ir lietuvių norai. Lietuvos žydai, išgirdę laikinosios Rusų vyriausybės visų Rusų gyventojų lygybės obalsi, — visiškai pakrypo į rytų pusę.

Bet lietuvių pašepimo iš jų pusės pastebėti netenka: jie daugiau patys.

Tokių būdu išėina, kad Lietuvos savarankumui nepalankūs išrodo žydai ir lenkai. Kiek bus pastovus ir rim-

*) Kur vėjas lenkia, ten mes linkstame.

sitiki daugiau, negu saviškiais, pas juos eina pasitarti savo bėdose, ypačiai kada del peštynių bylinėjus ir teismas „kaucijas“ užsistatyti reikalauja, pas juos „bankierius“ deda savo sutaupytus pinigėlius, nors žydų „bankas“ niekies negeresnis, kaip ir saviškių: Čikagoje ir Naujorke daugeli tikstančių lietuvių dolerių yra nujoje žydų „bankieriai“ ir Jeruzolima, lyginai kaip ir kiti mūsų kaimiečiai geradariai tat padare yra; juk šalia Grochovskio, Kobrių, Bisofų ir kitu reikia pastatyti Pajajius, Skrebičius, Tananavičius ir ilga eilė dar kitų, kurių pavardės čia ne išsuskaitytum. Galų gale tik Alsauskiui pasisekė tikra banka Čikagoje suorganizuoti ir prideramai įsteigti. Tai vienintelė lietuvių banka Amerikoje. Tad, kaip sakiau, lietuvių naujokynai padidėjo dideliuose centruose, kaip Čikagoje, Philadelphia, Brooklyn, Baltimore, Boston, Pittsburgh, Cleveland, nors esti daugoka mūsų tautiečių ir mažesniuose, ypačiai miestuose arti anglių kasyklų, kaip Senando, Scranton, Wilkes Barre, Westville ir t. t.

Paskutiniu laiku lietuviai buvo su krute gauti Amerikos piliečių popierius; vieni namus pirke, manė vietose savo amžių baigti, kiti ketino „biznį“ koky vartyti, o juk karčiamos („salina“) atidaryti be pilietybės negalima. Reikia pasakyti, kad prastas darbininkas Amerikoje, jokio amato nemokėdamas nors negali didelių turtų susidėti iš savo algos, vis delto taipiai elgdamasis, neretai susikrauna vieną ar kiti šimtelį, o kartais ir tukstantį. Ypačiai išmoka taupyti tie, kurie perkas namus išimokėtinai, jie per koki dešimtį ar daugiau metų, įsigija nuosavybę, dažnai net kelių tukstančių vertybės. Aisikus dalykas, kad bernas, kurs Lietuvoje tik „proletaru“ būtų likti turėjęs, dabar „mandrauja“ tapęs „buržuju“, kaip socialistai vadina. Nors miestuose visur yra vakarinių mokyklų, kur žmogus, šviesos ar amato ieškas,

tas tasai nepalaikomas, tuo tarpu čia nesprenžiam, bet rodosi, kad gyvenimo bėgyje jis greit turės nykti ir mažėti, ypačiai kada mažumos igis sau pažadėtųjų kultūrinį teisių.

Taigi neįsivaizduokime sau perdidelių mūsų priešininkų atsparos ir jų pajėgų ir, nesvyruodami, ženkinie pirmyn savo keliu.

„Liet. Aido“.

Korespondencijos.

PETRAPILIS.

Mūsų balseriky žygiai. Kaip žinome, kaip visų tremtinių, taip ir lietuvių buvis, paveržus balserikams Rusų valdžią ir savo rankas, buvo pasidares neapakančiamas. Senoji valdžia dar nebuvo surijusi paskirti pinigų tremtiniam šelpi, paskutiniam šių metų ketvirčiui, o naujoji balseriky valdžia nusprendė pinigų duoti tik balseriky organizacijoms. O kadangi tremtinių šelpimo reikalą daugiausiai rūpinosi įvairios tautinės organizacijos, kurios nebuvo balseriky, tad jos pasijuto be šelpo, o tremtiniai be pašalpos. Tuosunkiu, kaip tremtinių šelpiančių organizacijų, taip ir pačių tremtinių storių pasinaudojo tie patys balserikai. Jie sudarė nera visų Rusų tremtinių sąjungos suvažiavimą, kuriame dalyvavo vos maža tremtinių sąujelė. Kaip žinome, nei lietuvių, nei lenkų, nei kitų tautų tremtinių niekur jokių atstovų rinkimų ir tat suvažiavimą nebuvo. Balserikai paskyrė ir pasiuntė į tat suvažiavimą patys, ką norėjo ir vis tik priminė į visų Rusų tremtinių suvažiavimą. Tas tarlamasis tremtinių, tikrai sakant balseriky, suvažiavimas nutarė panaikinti visas tautines organizacijas, o visa tremtinių šelpimo darba, įlesas ir esamąsias tautines ir kitas tremtinių šelpiamąsias organizacijas, jų įstaigas ir turta patinti į savo rankas. Suvažiavime dalyvavo keletas ir lietuvių balseriky. Suvažiavimas išrinko

vadinamąjį suvažiavimo vykdomąjį komitetą. Prie to komiteto lietuvių balserikai sudarė vadinamąjį Rusų Tremtinių Sąjungos Lietuvių Likvidacinę ir Organizacinę Komisiją, kuri turi paimti į savo rankas ir sulikviduoti, vadinas, panaikinti, visas lietuvių tremtinių šelpiamąsias organizacijas, o jų vietoje sudaryti bendras tremtinių šelpimo organizacijas, be tautos skirtumo.

Mūsų Lietuvių Likvidacinės ir Organizacinės Komisijos taktika visai tokią pat, kaip apskritai balseriky: ji ima į savo rankas lietuvių draugijas, jų turta į įstaigas varu, nekviessdama visuotinių susirinkimų ir visai nesikalsdama nei draugijų narių, nei net pačių tremtinių, ar jie norėtų savo įstaigas ir organizacijas užleisti kitiems. Del tokios griežtai priešingos pagrindiniams demokratybės dėsniams grobimos taktikos net Lietuvos socialdemokratų partija suskilo į dvi dali: viena pritarė balserikams, prisidėjo į Likvidacinę Komisiją ir padeda varu grobti privates draugijas ir naikinti lietuvių organizacijas, o kiti nenorėjo tokio nesvaraus darbo dirbti ir atskilę sudarė naują L. S. D. frakciją.

Gruodžio 3 ar 4 d. tat Likvidacinė Komisija pasiuntė savo kamisara į Petrapilį Lietuvių Draugiją del karo nukentėjusių šelpi; gruodžio 5 ir 6 d. tos komisijos įgalotiniai Mickevičius Kapsukas, Požela, V. Bielskis ir pagaliau Petraskevičius (tas pats, kurs ilga meta darbuvo L. D. Centro Komitete) išvažiavo į Voronežą paimti Lietuvių Draugijos Centro Komiteto.

Gruodžio 10 d. Petrapily į Centro Komiteto butą (Baskovo g-lė № 29) įpasilikusias čia C. Komiteto įstaigas atėjo Likvidacinės Komisijos įgalotiniai M. Januškevičius ir Opanskis ir, pranešę, kad Likvidacinė Komisija yra nutarusi paimti Centro Komiteta ir visas jo įstaigas, kad tam tikslui jau išvažiavę pasiuntiniai į Voronežą ir kad rytoj dieną ateisia paimti ir Petrapily likusiųjų C. K. įstaigų, paklausė, ar tat įstaigų darbininkai C. K. tarnautojai pasiliks ir toliau tarnauti. Samaty ir Juridinio Skyrių vedėjas L. Noreika

galėtų daug ko pramokti, tačiau mūsų „darbininkas žmogus“ retkarčiais tik mokslo tepagiedauja; salosi mokytu nabusias, tai kam jam mokykla, kada čia pat po šonu, esą, geresnė mokykla — tai smulke arba karčiama... Ir, iš tiesų, lietuvių karčiamų skaičius visose didesnėse mūsų žmonių kolonijose esti be galo didelis, ir smulkininkas yra lietuvių didelėje garbėje laikomas. — nemažesneje, kaip kunigas.

Amerikos lietuvių gyvenime, iš tiesų smulkė ir klebonija be viena kitos būti negali. Kur atsirado keletas lietuvių smuklių, ten smulkininkai ima rūpintis bažnyčios statymu, nes ten tie tikisi būti komitetuose ir tokiu būdu tapti gerais prakilniais žmonėmis. Smulkininkai ir kunigas aplanko, ir parapijiečiai atranda visokių reikalų, ypačiai kada kokių nors jebū delei kila su klebonu nesupratimai, kartais net riaušės ir bylos teisme. Tada tat smulkėje pokyliams ar pasitarimams nėra galo, o smulkininkui pageidautasai pelnas birte bira į kišenę.

Lietuviai Amerikoje, kaip bemoksliai, priversti yra dirbti sunkiausius darbus; jų rasi cukraus fabrikose, anglių ir vario kasyklose, geležies fabrikose ir t. t. Kaip darbininkai, jie vertinami, nes jie yra spartūs, stiprūs ir atiduria už kitų šalių tris vyvus. Ilgiau pagyvenusieji prasilavina ir randa darbo Westinghouse's elektros dirbtuvėse, ar kur kitur, ypačiai daugelis tukstančių tampa siuvėjais, tikriau sakant, su mašina išmoka pasiuti dalį drabužių, atlieka rankų darbą, merginos „findi-siuoja“, įsiuva sagutes ir t. t. Taip pat nemaža lietuvių dirba kurpių fabrikose, kiti dirba termometrus (Bostone), skerdžia gyvulius ir šiaip mėsos pramonėje (Čikagoje) daug mūsų brolių randa dažnai nors menkai apmokamą darbą; tai Upton Sindair' įkvėpė parasyti garsųjį „Raistą“ („The Jungle“). Be visa šito reikia pasakyti, kad paskutiniai metais nemaža lietuvių emė žeme

verstis, vieni javus augina, kiti gyvuliais verčias, o kiti tabaką seja ir t. t., nors apskritai lietuvių ūkininkų skaičius nėra didžiausias. Po smuklių, rasi antra vieta užima „grosernės“, valgomų daiktų krautuvės, kurių užtiksi po keletą kiekvienam lietuvių naujokyne. Nors nedaug, bet randasi tokių, kurie parduoda drapanas, apatini apvalkalia, skrybėles; esti laikrodininkai, auksakaliai, aptiekoriai, laidotojai, kalvių, automobilų taisytojų, pardavinėtojų ir t. t. Juk sunku būtų net išvardinti visus darbus, į kuriuos dabar lietuviai kiti pradedo. Tai ženklas, kad pas mus atbudo noras verstis prekyba ir amatais.

Pirmą bažnyčią Amerikoje teko man suorganizuoti Naujorke, ir norėjau padaryti ją tautine įstaiga; buvo sumanyta, kad parapijos pinigai ir nejudinamasai turtas prigulėtų parapijai, o kunigas, tinkamai apmokamas, būtų tik tikybinių parapijų vadovu; bet tas sumanymas toliau negalėjo įvykti. Pradant nuo kun. Varnagino (1885 m.) ir baigiant šiais metais, kunigu noru, visos lietuvių bažnyčios esti užrašomos Airių ir Vokiečių vyskupams, kaip jų nuosavybė. Nors bažnyčių turtas — yra apie 125 bažnyčių — šandien vertas arti 6 milijonių dolerių, tačiau Lietuvai tai nei šildo nei šaldo; atsitraukus lietuviams, tas turtas tenka svetimauciams. Del tos priežasties daug kur (Scranton, Senandooh, Čikago ir t. t.) prisitampė žmonės po teismus, išpylę daug pinigų, o patenkinti nongave, vieni laisvamaniais išvirto, kuriems jokios bažnyčios nereikia, o kiti emė stegti nepriklausomas nuo Rymo bažnyčias. Tokių nepriklausomų bažnyčių jau yra keletas, ir tarp Amerikos lietuvių jos turi šokią-tokią ateitį, ypačiai kad kun. Mickevičius turi jau dabar keletą kunigų sekėjų, o toliau — palikęs kaip ir vyskupu — jis pats prisigamins jų daugiau. Doros atžvilgiu imant, ir Rymo ir nuo jo ne-

pasitūle, kad Likvidacinė Komisija palaikytų, kol bus paimtas pats Centro Komitetas ir kol bus gautos tokios būdų instrukcijos iš Voronežo Centro, nes jis, būdamas tik Centro tarnautojas ir neturėdamas iš jo instrukcijų negali atiduoti kiems savo globai pavestų įstaigų; gi dėl pasilikimo tarnauti jis pranešė, jog bent kol kas, kol paaiškės, kaip bus pasibaigęs pats Centro paimimas ir kokiomis sąlygomis tai padaryti, pasitraukia nuo tarnybos. Kiti tarnautojai Marinkus, Radzevičius, Glaužienė, pakalka pasilikto darbuotis su balševikais.

Gruodžio 11 d. pirmadienį tuodu pačiu L. Komisijos atstovu ir L. Vienažinskaitė, esant Centro Komiteto tarnautojams, padarė paimamojo inventoriaus ir dokumentų sąrašą, po kuriu turės visi dalyvavusieji pasirašyti. L. Noreika pranešė, jog jis pasirašys ir pridės tokį protestą:

— Kadangi Lietuvių Draugija dėl karo nukentėjusiems šelpi jai savaranki visuomenės organizacija su savo statutu ir savo įstaigomis, niekuo nepareinanti nuo Rusų Tremtinių Sąjungos Lietuvių Likvidacinės ir Organizacinės Komisijos;

— kadangi todėl R. T. S. Liet. Likv. ir Org. Komisija jokios teisės neturi kištis į savarankios privatinės draugijos organizacijos veikimą ir savintis jos turta ir įstaigas;

— aš, būdamas L. D. d. k. n. š. Centro Komiteto įstaigų ir turto Petrapilyje atstovas ir globėjas ir neturėdamas nuo dalyku iš Centro Komiteto jokių įsakymų ir nurodymų, patygi, nebudamas net C. Komiteto nariu ir tokiu būdu vienas negalėdamas dekliduoti apie visų C. Komiteto įstaigų ir turto likimą Petrapilyje.

— griežtai protestuotu prieš R. T. S. Liet. Likvidacinės ir Organizacinės Komisijos pasiryžimą varu pasisimti sau visas Centro Komiteto įstaigas ir turta Petrapilyje, nelaukiant Centro Komiteto nuo dalyku nurodymų, ir nusileidžiu tik griežtam R. T. S. L. Likv. ir Org. Komisijos reikalavimui kaip dabartinu momentu pajėgos viešpatavimo apsi-reiškimui.

Nežiūrint L. Noreikos pasiūlymo palaikyti instrukcijų iš Voronežo ir nežiūrint jo protesto, Petrapilij likusios Centro Komiteto įstaigos bus paimtos.

VORONEŽAS.

Sausio 2 diena 3 val. čia įvyko visuotinis lietuvių karininkų susirinkimas rinkti atstovai ir lietuvių karininkų su-
sivaižinimą Petrapilyje. Berenkan-
t prezidiumą tam pasitarimui dalyvavusieji karininkai pasidalino į dvi priešingai dalis: „kairiąją ir dešiniąją“. Pasitarus apie Karininkų Centro Komiteto taktiką ir darbus, susirinkimas dauguma 29 prieš 16 balsų išreiškė Cent. Komiteto pagyrimą ir patenkinimą. Po pertraukos kairysis susirinkimo sparnas (kairieji soc. liaudin. ir balševikai) pasiskaitė susirinkimui savo deklaraciją, kuria papabrėžė negalį bendrai tartis su tais, kurie kontrevoliucini Cent. Komiteta remia ir išėina. Pasilikusieji (35 karininkai) tęsė susirinkimą dėl atskirų dalykų nesiginčydamai ir patvirtino prezidiumo pateiktas rezolucijas. Pasitarimas nuo pat pradžių — vadina-
si ir kairiesiems dalyvaujanti — ligi galo buvo rimtas ir netrukčiamas, kas rei-
tai dabar teatsitinka.

Atstovų į Petrapilį išrinktas karininkas Variakojis.

MINSKAS.

Gruodžio 11, 12, 13 ir 14 d. buvo čia II Vakarų fronto Lietuvių Karininkų atstovų suvažiavimas. Dalyvavo 120 atstovų nuo 5878 rinkėjų. Svarbesnieji nutarimai tokie:

1) Lietuva turi būti laisva demokratinė respublika, surišta federacijos ryšiais su demokratinėmis kaimynėmis valstybėmis.
2) Sparčiausiai pradėti formavimo darbą įvairių lietuvių kariuomenės dalių (pestininkų, raitelių, artilerijos ir t.t.). Tam parinktos dvi vietos:

1) Smolenskė, Komissija po форми-
рования Литовских военных частей
гостиница „Лондонъ“ ir 2) prie 22-jo
armijos Korpuso, stovinio dabar prie
Sklovo, Mogil. gub. Galima kreiptis
per vietos Lietuvių tremtinių Komiteta.

Socializma platinti teko man pradėti tarp Amerikos lietuvių. Tečiau ma-
mintys toje srityje panešėjo ir B. Lima-
novskio darbus tarp lenkų: darbininkų
susipratimą ir jų apsergėjimą nuo ka-
pitalistų išnaudojimo aš visumet mežia-
jus su tautos meile, savos tautos pra-
ties gerbimu ir su tvarkos palaikymu
valstybėje. Jeigu įstatymai negerti, tai
žmoniy atstovai turi ir legistatūrose ir
kongrese, kas reikia, pataisyti ir pa-
gerinti. Mano darbas ekonominėje sri-
tyje ejo drauge su troškimu paliusuoti
dvasinį liaudies supančiojimą; tam ti-
kslui tarnauja kaip Lietuvos istorija,
taip ir visuotina, o ypačiai gamtos
mokslai. Pradėjau savo trisda nuo *Abel-
cėdes* ir privedžiau prie Bechnerio „Je-
gos ir Medžiagos“ kaip ir Hurd'o „Evo-
lucijos paveiksluose“. Bavo susidarsę
„Lietuvių Laisvamanių Susivienijimas“,
bet ji sugriovė kairurie socialistų vadai,
gelbimi p. Lizdeikos ir p. Grigaicio,
Europoje tuomet begyvenusių; na, ir
susidarsė internacionalizmo pamatai
„L. Socialistų Sąjunga“, kuri, mano nuo-
mone, atvaizdo tarp lietuvių netikusią
rolę ir prieš pasaulio kara, ir ypačiai
jam ištekus. Kaip kunigai, taip ir so-
cialistų spauda dažnai kovoja su atski-
rais asmenimis ir tai kova kartais esti
labai šiurkšti ir labiausiai kreipiama
į tai, kad — jie galėtų įgyti draugijoje
vadavimą ir užtikrinti redaktoriams
ir „vadovams“ šaltį vieteile, bent ku-
riam laikui. Gal Europos liet. sociali-
stai kaėjasi už idejas, nors Rusuose
besilankydamas to neradau, tačiau Ame-
rikos kova eina už socialistų vadovų
būvi, o liaudies, ypačiai jaunuomenės,
nors dirba su pasivientimu, platina li-
teratūrą, laiko „mitingus“, gelbsti sa-
vo pinigėliais rusus, žydus ir šiaip
svetimačius, dar neįsteigę įžiūrėti,
kad ne lietuviams išaukštinti ir išva-
duoti nuo alinimo veikla, tik dar la-
biau granzdina ir dorinį purvyną visą
visuomenę. Kiek kerštų ir neapykan-
tos pasėta, kiek dergimų kibirais iš-

Prie 22-jo korpuso jau gyvuoja sufor-
muotas atskiras lietuvių batalionas.
Apie suvažiavimą bus paduota dar
daugiau žinių.

Minsko stotyse dabar daug lietuvių
tremtinių iš Angly. Padėjimas jų labai
sunkus. Pereiti per sieną vokiečiai dar
neleidžia ir daugelis lietuvių turėjo
grįžti

Delegatas kar. J. B.

ŽINIOS.

Glasgovas. Rusams susitarus su An-
glais, lietuviams čia gyvenusiems reikė-
jo stoti kareiviams. Vyrams išvažiavus
kariuotį jų draugės liko be duonos
kšnio. Kilo šelpimo reikalas. Tam
tikslui susikūrė čia lapkričio mėnesio
komitetas visiems rusų valdiniais šel-
pti. Komiteto pirmininku yra lietuvis
kun. A. Svaistrys.

Lietuvos žemės bankas. Amerikos
lietuviai, norėdami padėti savo tau-
tiečiams ūkininkams Lietuvoje, įsteigė
žemės banką. Jo tikslas — duoti ūki-
ninkams lengvomis sąlygomis paskolų,
kad išvengtų įvairių naudotojų. Jau su-
rinkta tam tikslui per 100.000 dolerių.
Norma surinkti 1 mil. dol.

Naumiestis. Suv. gub. Čia gyvuoja
dvi mokyklos: vokiečių, kurių lanko vo-
kietukai ir žydukai su 75 mokiniiais,
ir lietuvių su 178 vaikais. Šioje moky-
tojauja J. Matulaitis ir A. Liorentas.

Zagarė. „L. A.“ praneša, jog vokie-
čiai čia įsitaie elektros šviesa. Gali
jūs gauti ir kiekvienas, kas už viena
lėmpą įmoka 6 rub. mėnesiui. Šia
proga daug kas miestiečių naudojasi.

Vyriausiojo rytų vado pinigams ge-
rai klojasi. Skolnamosios kasos Kau-
ne pingai vyriausiojo rytų vado sri-
tyje vis labiau plinta. Siomet balan-
džio, gegužės ir birželio mėnesiai į

pilta ant nepatinkamų žmonių laikra-
šiuose, kiek laiko suelkovta, norint pa-
kenkti kitų srovų darbas, neturiu
nei nora nei laiko krapštinėtis po tą
mešlyną. Tiesa, ir tarp socialistų yra
sukalbami žmoniy, yra tokių, kurie
mato visą baismą to, kas daroma, te-
čiau jie ar tyli ar pasipriešinti nedrįs-
ta. Galiau, net savo tarpe socialistai
susidė, iš pradžių p. Kapsukas su p.
Grigaicio, o dabar sitasis su „Kova“,
ir vaisyti to viso — skilo socialistai ir
da abazu. „Kova“ stovi ant interna-
cionalistų dirvos, o Darbininkų Tary-
ba pripažįsta lietuvių ekzistencijos
teise.

Kaip kunigai, taip socialistai sudarė
savo fondus, nuo karo nukentėjusiems
šelpiti. Vieni giriasi, kad tik jų pinigai
tuneuina į žadąmą vietą, kiti gina ir
sakosi, kad tik jie temoką pavargėlius
pagusti. Kovai su „klerikalais“ iš
Rusų buvo partrauktas p. Bulota. Ta-
sai, atvykęs į Ameriką, žinoma, kaip
mokėdamas, juodino Rusuose esančią
Lietuvių Centro Komiteta, kura ka-
ro metu atlikęs yra milžiniškus dar-
bus; uo jis manė labiau visuomenę pa-
traukti prie socialistų; o antra, šaipėsi
iš Amerikos lietuvių, kad jie virsta
tolimojo krašto piliečiais ir to atsi-
da tėvynės, nors p. advokatės turėjo
žinoti, kad toks kito šalies vartimas
piliečiais — caro ir jo valdžios atsi-
dėjimas tėra, ne tėvynės; toliau jis peikė
ir juodino rengiamas įstaigas Lietuvai
atstatyti aiškindamas, kad tos įstaigos
esandios tėvynėi pragaistingos (Lietu-
vos Atstatymo Bendrove, organizuoja-
mus amatų kooperatyvus).

Is to, kas pasakyta, bus aišku, kad
Amerikoje mūsų socialistai neigijo gero
vardo. Kada karas iškilo, jie šokosi
agituoti prieš jį, o ypatingai peikė
valdžią, kad prisidėjo prie santar-
sės; skelbė nestoti į armiją, nesiregi-
struoti. Bet kad bausdos negautų, da-
žiausiai patys pirmi registravosi, o
tie, kurie jų paklausė, gavo paragauti

apyvartą tapo išleista kas mėnesis ap-
skritai po 6.784.000 rubliu. Nuo liepos
ligi spalio mėnesio išleido daugiau pa-
eiliui 10.038.000, 11.390.000, 16.129.000
ir 18.135.000 rublių. 1916 metų spa-
liu m. 31 d. viso labo tebuvo apyvartoje
tikaiti 21.600.001 rublis, 1917 metų
spalio gale buvo 136.813.532 rublių. Va-
dina-
si per vienus mėnesį išėjo apyvarton
viršaus per 115 milijonų skolinamosios
kasos rublių. Nėra galima sužinoti,
kiek šitų pinigų derėjo pakeisti vokie-
čių pinigams, kurie buvo gražinami
vokiečiams ir kiek jų yra išleista per-
kant kariuomenei daiktus. Sąrašas pa-
rodo, jog poskutinais mėnesiais smul-
kiųjų ženklių lapkričio gale apyvartoje
buvo daugiausia, būtent 24 milijonai
pavienių ženklių. Kitų, stambesnių žen-
klų, dar vis gėjo apsičiai. Kiek ir kada
išleista skolinamosios kasos ženklių, tai
tai parodo šitas sąrašas:

spalio 30 d. 1917	birželio 30 d. 1917	gruodžio 31 d. 1916	spalio 31 d. 1917	gruodžio 31 d. 1916	spalio 31 d. 1917	gruodžio 31 d. 1916	spalio 31 d. 1917	gruodžio 31 d. 1916	spalio 31 d. 1917	gruodžio 31 d. 1916
118.679	81.123	28.575	136.814	105.522	136.814	105.522	136.814	105.522	136.814	105.522
89.247	67.178	24.114	89.247	67.178	89.247	67.178	89.247	67.178	89.247	67.178
29.432	13.945	4.461	29.432	13.945	29.432	13.945	29.432	13.945	29.432	13.945
14.868	9.574	2.530	14.868	9.574	14.868	9.574	14.868	9.574	14.868	9.574
18.368	14.363	5.342	18.368	14.363	18.368	14.363	18.368	14.363	18.368	14.363
31.866	21.718	8.550	31.866	21.718	31.866	21.718	31.866	21.718	31.866	21.718
31.866	21.718	7.192	31.866	21.718	31.866	21.718	31.866	21.718	31.866	21.718
10.467	6.128	2.868	10.467	6.128	10.467	6.128	10.467	6.128	10.467	6.128
10.153	4.321	1.655	10.153	4.321	10.153	4.321	10.153	4.321	10.153	4.321
4.922	3.196	4.792	4.922	3.196	4.922	3.196	4.922	3.196	4.922	3.196

Gardinas. 12 11 (3.000 markių bau-
smės). Kalkurie sodiečiai neklauso vy-
resnybių įsakymų apie šito derliaus

priklausomoji Lietuvių bažnyčia mūsų
taikui turi nedidžiausią vertę Ameri-
koje. Čia iš Lietuvos važiuoja dažniau-
siai kunigai, kurie tėvynę nebegali iš-
sistiekti, o tokie vadovai didelių darbų
atlikti negalima. Suprantamas diktas,
kad yra išimčių, bet ir tos išimties kar-
tais ne be ydu.

Kaip kun. Žebrys seniau, taip šian-
dien kun. Siauraisaitis platina blaivybę;
šits net laisčia tam reikaliui leidžia, ra-
šytą su mašina. Yra susidariusi Blaivy-
bės Draugija, kuri — tikiau — bent
kiek sulaukė žmones nuo nereikalingo
pinigų taksymo. Turi kunigai keletą
savų laikraščių, o Susivienijimas Rymo
Katalikų leidžia savo organą ir neseniai
pirkosi namus Brooklynje. Aprskriti,
reikia pasakyti, kad kunigų laikraš-
čiai („Draugas“, „Žvaigždė“, „Darbi-
ninkas“, „Garsas“ etc.) nėra labai ko-
rektinai vedami, su savo priešininkais
daug ceremonijų nemėgsta daryti. Darbi-
ninkų susivienijimas įsteigtas, kad
lietuvių žmonės nesimaišytų su sveti-
mais, ypač darbininkų ujonijoms; tas
kenkia darbininkų reikalams ir žinoma,
ant lietuvių užtraukia svetimačius ne-
apykantą. Kun. Kemešio ir kitų kuni-
gų politika laikosi principo: divide et
impera. Ką tik tautininkai sumanys,
jie už akių stengiasi užbėgti. Nesakau
jau nieko, kad užbėgėję rengiamoms
iškilimams, susirinkimams, seimams, bet
kaikurie kunigai net arde Lietuvii Die-
nos rinkliavos darbą, nors buvo ir to-
kių, kurie išsiūsoje dirbo, bet Lietuvių
Dienai priėjus, arde sudarytas kuopas
rinkti pinigams, skiriamams pabėge-
liams ir karo imtiniais šelpiti, o kas
blogiausia, tai į Washingtoną nusiuntė
p. Bielskį, kurs net apsvietimo nei ta-
ko neturėdamas nemaža pakenkė lie-
tuvių vardu. Tautininkų mėginimai
sueiti į vienybę, bent politikos darbe,
nepavyko dėl kunigų pavydumo ir sti-
prinimo savo „pozicijų“. Tegu vis tai
europiečiams būtų juokinga, bet mums,
Amerikoje gyvenantiems, labai skaudu.

kalėjimo ar kitos negerovės. Rasi ir
padidėjo tuo tarpu socialistų prarėty-
sios eilės, bet tai laikinas dalykas, ir
apsigavusieji žmonės paskaitys tuos at-
sitikimus į socialistų politikos klaidų re-
jestrą.

Lietuviybės socialistai nekencia, kaip
mūsų „balševikai“ Rusuose, taip ir
„supratėliai“ Amerikoje. Ne tik „ta-
ta“ jiems smirda, bet kiti keičė savo
motinas, kam juos lietuviams pagimde...
Kiek jie laiko praleidžia begalvodami
ir bemėginami išardyti tautines įstai-
gas, ar bent jas į savo rankas pa-
griebtū! Nei Susivienijimas Lietuvių
Amerikoje, nei Tėvynės Myletojų Drau-
gija neišvengė jų insinuacijų, trukdy-
mų, kerštų! Su didžiausiu pasivientimu
socialistų agentai platina laikraščius, ir
todel laikinai kairurie iš socialistų lai-
kraščių šiaip taip laikosi. Doros atžvi-
giu imant, socialistų spauda nėra švari.
Socialistai toli gražu nesupranta, ką rei-
škia laikraštinė etika, nemoka atskirti,
kas yra šmeižimas, o kas — kritika.
Juk socialistų šulai net išdriso Was-
hingtono valdžiai įskusti Europos lie-
tuvių draugijas, pasivisventusias vargu-
liu šelpimo darbui o iš kitos pusės tie
patys šulai skelbia, kad jie kapitalistų
valdžios nepripažįsta. Lyg nujausdami
jų vertę, mūsų žmonės čia juos tik
„cicilikais“ vadina, nes, iš tiesų, visoje
jų organizacijoje tikrų žmonių ir tikrai
socializma išmanančių mažas skaičius
tėra. Kaip tuščias puodas garsiai bar-
ška, taip ir mūsų tie paklydę interna-
cionalizme broliai pasižymi tik didėlėmis
kakarinėmis. Sunkūs mūsų pradizios
žingsniai į lietuvių latvių respubliką!

J. Stipinas.

(Toliau bus).



Centralinio Lietuvių D-jos Komiteto d. n. k. š. „Lietuvių spaustuvė“, Veronežas